

การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร
Designing Media Relationships Learning Resources for Amulets Kamphaengphet

พจน์ธรรม ณรงค์วิทย์¹ ธนกิจ โคกทอง² และ วิเชียร คัมยิม³

Pojtom Narongwit¹, Tanakit Koktong² and Vichien Khumyim³

^{1,2} อาจารย์ประจำโปรแกรมออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

³ นักศึกษาโปรแกรมออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์สำหรับแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ แหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม ด้านการประชาสัมพันธ์ในเชิงการท่องเที่ยวที่ยังมีไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งแตกต่างจากสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ในจังหวัดกำแพงเพชร ที่มีการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในจุดบริการท่องเที่ยวที่เป็นองค์กรของจังหวัดกำแพงเพชร ดังนั้นนักวิจัยจึงทำการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ให้กับแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม กำแพงเพชร โดยการมีส่วนร่วมในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ร่วมกัน โดยพบว่าแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม กำแพงเพชรนั้นมีความต้องการให้สื่อประชาสัมพันธ์นั้น มีความชัดเจน โดดเด่น ทำความเข้าใจได้ง่าย และมีความต้องการให้มีการเพิ่มเติมสัญลักษณ์ของแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ในงานวิจัยนี้ จึงมีการใช้ตราสัญลักษณ์จากแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม และการใช้โทนสีน้ำตาลอ่อนและสีเหลืองเพื่อช่วยเสริมสร้างความชัดเจนให้กับข้อความเนื้อหาในสื่อประชาสัมพันธ์ถูกต้องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลเนื้อหาการทำพระเครื่องนครชุม

คำสำคัญ: สื่อประชาสัมพันธ์ / แหล่งเรียนรู้ / พระเครื่องนครชุม

Abstract

Research on media design, public relations, learning to make amulets, Kamphaengphet. This is the purpose. 1) To design a public relations for learning resources, Kamphaengphet. The results of the interview. Learn how to make amulets. Public relations in tourism. There are not many as it should be. Unlike other attractions in Kamphaengphet. The public relations with print media. Especially in the tourist service of the organization of Kamphaengphet. Researchers have designed the public relations media to learn about the amulets of Nakhon Chum Kamphaengphet by participating in the design of public relations media. Find the source of the amulets. Kamphaeng Phet is in demand. The media is clear and easy to understand. And there is a need to have more symbols of the source of learning the amulets. The design of the public relations media in this research is based on the use of the emblem of the source of the amulets. The use of light brown and yellow tone to help clarify the content of the media in the press release, according to the recommendations of information professionals.

Keywords: Media Relations / Learning Resources / Amulets

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม นายสมหมาย พะยอม เป็นผู้ที่ดีริเริ่มในการทำให้เกิดแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม ด้วยแรงบันดาลใจจากคำขวัญของจังหวัดกำแพงเพชร “กรุพระเครื่อง เมืองคนแกร่ง ศิลานล้ำใหญ่

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

กล้วยไข่หวาน น้ำมันลานกระบือ เลื่องลือมรดกโลก” จังหวัดกำแพงเพชร โดยเฉพาะเมืองนครชุมมีแหล่งพระเครื่องชื่อดังอยู่หลายแห่ง สถานที่สำคัญที่คนทั่วไปรู้จักคือ กรุวัดซุ่มกอ กรุวัดพระบรมธาตุ ซึ่งแต่ละองค์นั้น มีมูลค่ามหาศาลซึ่งอยากจะได้คุ้มครอง จึงทำให้เกิดแนวคิดว่าจะอยากให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อสืบสานงานพุทธศิลป์ที่งดงามของพระเครื่องโบราณให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ เกิดความภาคภูมิใจในมรดกทางพุทธศิลป์ที่คนรุ่นบรรพบุรุษได้มอบให้ผ่านกาลเวลามาจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับคุณสมหมาย พะยอม เป็นผู้ที่คลุกคลีอยู่ในวงการพระเครื่องด้วยใจรักและสะสมพระเครื่องพิมพ์ต่างๆ ไว้มากมายหลายพิมพ์ ท่านได้คลุกคลีกับช่างฝีมือในการทำพระมาพอควรจากช่างรุ่นเก่า จึงนำพิมพ์พระโบราณหรือพระเครื่องโบราณแท้ๆ มาเป็นตัวอย่าง ในการแกะเป็นพิมพ์ตามพุทธลักษณะเด่นของพระโบราณเพื่อใช้ในการพิมพ์พระ โดยพระองค์แรกที่ได้ออกคือ พระซุ่มกอ โดยเริ่มทำเป็นอาชีพควบคู่กับการสอน ให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน บุคคลทั่วไปที่มีความตั้งใจจะมาเรียนรู้ กระบวนการ ขั้นตอนกรรมวิธีการทำอย่างละเอียด ตั้งแต่ พ.ศ.2548 ปัจจุบันมีการพัฒนาจากการทำเป็นอาชีพสู่แหล่งเรียนรู้ลักษณะทางพุทธศิลป์โบราณและพัฒนาไปสู่แหล่งเรียนรู้เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในชุมชนอีกด้วย พระที่มีในแหล่งการเรียนรู้ได้แก่ ซุ่มกอ กลีบบัว เม็ดขนุน นางกำแพง เม็ดมะลิสี กำแพงลีลา เปิดโลก เม็ดมะเคล็ด ฯลฯ (บิน, 2538)

ในปัจจุบันนั้นเนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ที่อยู่ภายในจังหวัดกำแพงเพชรมีการปรับเปลี่ยนสถานที่ที่มีการพัฒนาดูแลรักษาเพื่อให้คงความสวยงามและสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ที่เด่นชัดเพื่อช่วยเชิญชวนนักท่องเที่ยว สถานที่แหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนั้นจึงได้พบกับปัญหาเกี่ยวกับสื่อประชาสัมพันธ์ที่ไม่เพียงพอต่อการนำเสนอแนะให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร จึงทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวและบุคคลที่มีความสนใจเกี่ยวกับพระเครื่องของจังหวัดกำแพงเพชรเข้ามาเยี่ยมชมน้อยลงกว่าในอดีต (ดวงรัตน์, 2561)

สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ คือ เครื่องมือหรือตัวกลางที่ใช้ในการนำข่าวสาร เรื่องราว จากองค์กรหรือหน่วยงานไปสู่ประชาชน สื่ออาจจำแนกได้หลายประเภทหลายหลักเกณฑ์ แต่การกำหนดประเภทของสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ จะต้องคำนึงถึงลักษณะที่เป็นรูปธรรม ลักษณะที่พัฒนาได้ประโยชน์ในปัจจุบันและศักยภาพเพื่ออนาคต เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นต้น (ดำรง ภูริตัน, 2549)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์สำหรับแหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม ตำบลนครชุม จังหวัดกำแพงเพชรเพื่อเป็นอีกช่องทางที่จะช่วยส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญของจังหวัดกำแพงเพชรอีกแห่งหนึ่งให้นักท่องเที่ยว บุคคลทั่วไป และเด็กรุ่นใหม่เห็นอีกมุมมองของประวัติศาสตร์กำแพงเพชรในด้านของพระเครื่องที่เป็นทั้งสิ่งที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดกำแพงเพชรที่ถูกส่งต่อกันมาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์สำหรับแหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการเลือกกลุ่มประชากรเรื่องการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้เลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร ใช้การเลือกแบบเจาะจง ดังนี้
 - ประชากร คือ ประชากรชุมชนแหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร
 - กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนสมาชิกชุมชนแหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

- นางดวงรัตน์ พะยอม ดูแลแหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร
- นางพรรณพร บัวนาค ประธานชุมชนปากคลองใต้ ตำบลนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

- นางมิตรชัยยา เมฆพัฒนา เลขานุการชุมชนปากคลองใต้ ตำบลนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร
- 2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างด้านการประเมินรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง ดังนี้
 - -นางดวงรัตน์ พะยอม ดูแลแหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร
 - -นางพรรณพร บัวนาค ประธานชุมชนปากคลองใต้ ตำบลนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร
 - -นางมิตรชัยยา เมฆพัฒนา เลขานุการชุมชนปากคลองใต้ ตำบลนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อแหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดด้านการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์ มาประยุกต์ใช้เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

กรอบแนวความคิดด้านการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์

1. มีความโดดเด่น สะดุดตาต่อผู้พบเห็น
2. ดึงดูดความสนใจได้ดี
3. ข้อความกะทัดรัด เด่น เน้นตัวอักษร และภาพลักษณะเป็นที่จดจำได้ง่าย

วิธีการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น (Questionnaire) เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการและความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบ ของการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร โดยพิจารณารูปแบบคำถามการสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางของการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ แหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุมจังหวัดกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 2 ลงพื้นที่แบบสำรวจ และสัมภาษณ์ ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความต้องการที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 100 คน และแบบสัมภาษณ์ ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะการทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 3 สรุปลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความต้องการที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชรและแบบสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านการทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 4 ปฏิบัติการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุมจังหวัดกำแพงเพชร โดยการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุมจังหวัดกำแพงเพชร เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทสิ่งพิมพ์ 5 รูปแบบ เช่น สื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบแผ่นพับ สื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบโปสเตอร์ สื่อส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา สื่อส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำพระเครื่องนครชุม สื่อส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับพระเครื่องนครชุม เพื่อเสนอแบบร่างต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการทำพระเครื่องนครชุม จำนวน 5 ท่าน

ขั้นตอนที่ 5 เสนอแบบร่างต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการทำพระเครื่องนครชุมจำนวน 5 ท่าน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินเนื้อหา ความเหมาะสมของการออกแบบตามกรอบแนวคิด เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอจากผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 6 ปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะ

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ ตัวแทนกลุ่มชุมชนแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 3 ท่าน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและจากการสัมภาษณ์เบื้องต้นและได้นำมาเพื่อทำการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุมโดยผู้วิจัยได้ทำการทดลองออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ทั้ง 5 รูปแบบ เพื่อเป็นต้นแบบและตอบโจทย์ตามความต้องการของกลุ่มชุมชนแหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม โดยใช้ขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งมีเนื้อหาการสัมภาษณ์ ดังนี้

จากการสัมภาษณ์อย่างมีส่วนร่วมกับชุมชนแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม นางดวงรัตน์ พะยอม เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2561 มีความเห็นสอดคล้องกันว่า แหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุมเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2551 โดย นายสมหมาย พะยอม ปัจจุบันได้รับการดูแลโดยผู้สืบทอดคือ นาง ดวงรัตน์ พะยอม เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการให้ความรู้ด้านการทำพระเครื่องนครชุม ซึ่งเปิดทำการมาแล้วกว่า 10 ปี ซึ่งกลุ่มชุมชนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ในเชิงการท่องเที่ยว นั้น ยังมีไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งแตกต่างจากสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ในจังหวัดกำแพงเพชร ที่มีการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในจุดบริการท่องเที่ยวที่เป็นองค์กรของจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุมมีจุดเด่นในด้านการท่องเที่ยว คือ เป็นแหล่งพิมพ์พระเครื่องนครชุม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่นักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมในการพิมพ์พระได้ด้วยตนเอง และมีจุดเด่นคือมีพิมพ์พระเครื่องเมืองกำแพงเพชรที่ครบทุกแม่พิมพ์ และมีพิมพ์พระที่โดดเด่นที่สุดของจังหวัดกำแพงเพชร คือ “พระขุมก้อ” ที่เป็นหนึ่งในเบญจภาคีสำคัญของชาวจังหวัดกำแพงเพชร จากการสัมภาษณ์กลุ่มชุมชน จึงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรมีรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุมทั้งหมด 5 รูปแบบ ดังนี้

1. แบบโปสเตอร์ ขนาด A3 สำหรับ การประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม
2. แบบแผ่นพับ สำหรับ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลของแหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม
3. แบบไวนิล สำหรับ การส่งเสริมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมาของแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม
4. แบบไวนิล สำหรับ การส่งเสริมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพระเครื่องที่มีความโดดเด่นและเป็นที่ยอมรับจากแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม
5. แบบไวนิล สำหรับ การส่งเสริมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลขั้นตอนการทำพระเครื่องนครชุม

ในด้านเนื้อหาการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูล แหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม กลุ่มชุมชนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรเป็นเนื้อหาด้านการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม โดยมุ่งเน้นให้มีการนำเสนอสิ่งที่เป็นประโยชน์และสำคัญต่างๆ ของแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุมโดยผู้วิจัยได้จำแนกเนื้อหาสำหรับการนำเสนอในสื่อสิ่งพิมพ์ออกเป็น 5 เนื้อหา ดังนี้

1. เนื้อหาด้านประวัติความเป็นมา ของแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม
2. เนื้อหาด้านข้อมูลประชาสัมพันธ์ ของแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม
3. เนื้อหาด้านข้อมูลการทำพระเครื่อง ของแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม
4. เนื้อหาด้านข้อมูลพระเครื่องที่มีความนิยมและมีความโดดเด่น ของแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม
5. เนื้อหาด้านจุดเด่น ความสำคัญต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการทำแผ่นพับ ของแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม

โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มชุมชน เพื่อการจัดเรียงเนื้อหาลงในสื่อสิ่งพิมพ์ให้มีความเหมาะสม ได้ข้อสรุปจากกลุ่มชุมชนว่า เนื้อหาด้านประวัติความเป็นมาของแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม ควรใช้กับสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทไวนิล เพราะสามารถกำหนดความกว้างและขนาดได้ตามความต้องการมากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น เนื้อหาด้านข้อมูลประชาสัมพันธ์ของแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม ควรใช้กับสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์ เพราะมีความเหมาะสมกับการเคลื่อนย้ายและสามารถนำไปติดตามสถานที่ที่มีพื้นที่จำกัดได้ดี เนื้อหาด้าน

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร

ข้อมูลการทำพระเครื่องนครชุมของแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม ควรใช้กับสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทไวนิล เพราะสามารถกำหนดความกว้างและขนาดได้ตามความเหมาะสมกับข้อมูลได้ดี เนื้อหาด้านข้อมูลพระเครื่องที่มีความนิยมและมีความโดดเด่นของแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม ควรใช้กับสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทไวนิล เพราะจำนวนข้อมูลและภาพที่ใช้ประกอบในการออกแบบนั้นมีความต้องการในการใช้พื้นที่ขนาดกว้างการเลือกใช้ไวนิลจึงเป็นการตอบสนองตามความต้องการได้เป็นอย่างดี เนื้อหาด้านจุดเด่น และความสำคัญต่างๆ ของแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องควรใช้กับสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นพับ เพราะมีขนาดไม่ใหญ่มากจนเกินไปเหมาะสำหรับการกระจายประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ต่างๆได้เป็นอย่างดี

จากการสัมภาษณ์กลุ่มชุมชน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ด้านของสีสันที่ใช้ในสื่อสิ่งพิมพ์ ควรเป็นสีโทนน้ำตาล หรือสีเหลือง เพื่อความใช้สำหรับพื้นหลัง ทำให้เกิดความชัดเจนของข้อความหรือภาพประกอบ โดยมุ่งเน้นภาพพระกอบที่มีความชัดเจน สวยงาม และอ่านได้ง่ายต่อผู้พบเห็นและนักท่องเที่ยว โดยการจัดเรียงเนื้อหา และคัดกรองเนื้อหาที่มีความสำคัญด้านแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุมนำมาประกอบกับสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ ให้มุ่งเน้นการนำเสนอพระเครื่องนครชุม โดยสีที่ใช้มีความต้องการที่จะให้ใช้สีน้ำตาลหรือสีเหลือง เพื่อที่จะทำให้เพิ่มความโดดเด่นให้กับตัวอักษรและรูปภาพประกอบที่ใช้ในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ โดยขนาดของสื่อสิ่งพิมพ์จะมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะของข้อมูลและผู้วิจัยต้องการนำเสนอ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทไวนิลจะมีขนาดที่กว้างและยาวกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ชนิดอื่นๆ เหมาะสำหรับนำไปใช้งานในสถานที่ที่มีพื้นที่กว้าง เหมาะสำหรับการมองเห็นได้อย่างชัดเจน สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์จะใช้ขนาด A3 เหมาะสำหรับการนำไปใช้งานในสถานที่ที่มีพื้นที่ไม่มาก สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นพับ จะใช้ขนาด A4 เหมาะสำหรับการกระจายข้อมูลประชาสัมพันธ์มีขนาดไม่มากและสามารถพกพาไปได้ทุกที่

ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์สำหรับแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จำนวน 5 รูปแบบ ดังภาพที่ 1 - 5

ภาพที่ 1 รูปแบบที่ 1 เนื้อหาด้านประวัติความเป็นมา

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

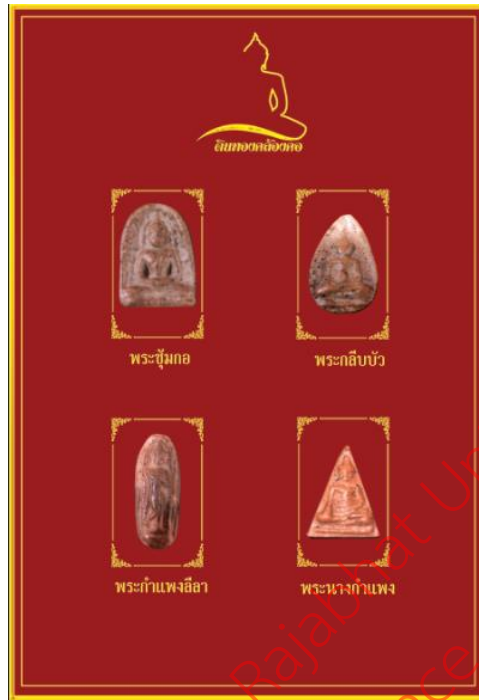
ภาพที่ 2 รูปแบบที่ 2 เนื้อหาด้านข้อมูลประชาสัมพันธ์

ภาพที่ 3 รูปแบบที่ 3 เนื้อหาด้านข้อมูลการทำพระเครื่อง

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาพที่ 4 รูปแบบที่ 4 เนื้อหาด้านข้อมูลพระเครื่อง มีความนิยมและมีความโดดเด่น

ภาพที่ 5 รูปแบบที่ 5 เนื้อหาด้านจุดเด่น ความสำคัญต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการทำแผ่นพับ

จากการประเมินรูปแบบการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ สำหรับแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน เพื่อการพัฒนาแบบสื่อประชาสัมพันธ์ สำหรับแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม ให้มีความเหมาะสม โดยผู้วิจัยได้ข้อสรุปตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

ด้านความโดดเด่น สะดุดตาต่อผู้พบเห็น จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ ควรมีการปรับปรุงด้านเนื้อหา ให้มีความกระชับมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสมดุลในด้านของรูปภาพ และข้อความ ไม่ควรให้ข้อมูลประเภทข้อความมากเกินไป เพราะ

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

จะทำให้ผู้รับสารไม่สนใจในข้อมูล และทำให้รูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ไม่มีความโดดเด่น จึงเห็นว่าควรปรับปรุงด้านเนื้อหาให้มีความกระชับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทไวเนล เนื่องจากมีขนาดและพื้นที่ที่มีความกว้างมากกว่าปกติจึงไม่ควรให้มีเพียงแต่ตัวอักษรมากเกินไป

ด้านดึงดูดความสนใจ จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรมีการปรับปรุงด้านการใช้สีของพื้นหลัง เพราะไม่ควรที่จะมีความชัดเจนมากเกินไป จะเป็นเหตุที่ทำให้ตัวอักษรหรือภาพประกอบนั้นมองออกได้ยากและซับซ้อนกว่าปกติ จึงทำให้ความดึงดูดความสนใจนั้น ไม่มีความโดดเด่นลงไป อย่างชัดเจน ทำให้สื่อประชาสัมพันธ์ ขาดความน่าสนใจ ในตัวของผลงานของ

สื่อประชาสัมพันธ์ ดังนั้น จึงควรให้มีการสนใจในการเลือกใช้สี ให้มากยิ่งขึ้น

ด้านข้อความ และภาพลักษณ์เป็นที่จดจำได้ง่าย จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรมีการปรับปรุงในด้านของการใช้ภาพประกอบในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ เพราะภาพที่ใช้ควรจะต้องมาจากแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม เพียงที่เดียว เนื่องจากภาพลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์และที่จดจำนั้น จะมาจากพิมพ์พระ การวางรูปแบบของพระ เป็นต้น เพราะแม่พิมพ์ของพระของแต่ละแห่งนั้น จะมีการเหมือนกัน เพื่อเป็นตัวแยกแยะของแต่ละแห่ง รวมถึงรูปแบบการเรียงพระด้วยเช่นกัน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ สำหรับแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลเนื้อหา โดยสรุปผลการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ได้ทั้งหมด 3 ประเด็น ดังนี้

1. ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาข้อความให้กระชับมากยิ่งขึ้นในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์
2. ควรมีการใช้สีของพื้นหลังให้มีความเหมาะสมกับสีของตัวอักษรเพื่อที่ช่วยในการดึงดูดความสนใจได้ดี
3. ควรมีการเลือกใช้ภาพในการออกแบบอย่างเหมาะสมโดยการใช้ภาพจากแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุมเพียงแห่งเดียว

อภิปรายผล

ด้านการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์เกิดจากการนำเสนอภาพและข้อมูล คือแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม มาออกแบบโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ซึ่งสอดคล้องกับตำรา ภูริตัน (2549) ที่กล่าว การนำเสนอภาพประกอบและข้อมูลต่างๆ เพื่อจะได้ให้ผู้บริโภคเกิดความเข้าใจและเกิดการเชื่อถือ ปัจจุบันสิ่งพิมพ์เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่ได้รับความนิยมจากผู้ประกอบการ บริษัท และองค์กรต่างๆ ซึ่งได้นำภาพและ ข้อมูลของแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุมมาคัดกรองข้อมูล เพื่อที่ได้ใจความสาระสำคัญในส่วนต่างๆ เพื่อนำมาทำการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิเชษฐ์ บุตรทิจ (2551) ว่าด้วยเรื่องการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อการอนุรักษ์เต่าทะเลซึ่งผลวิจัยแสดงให้เห็นว่าการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบเพื่อให้ความน่าสนใจและการให้ข้อมูลที่สมบูรณ์ของสื่อประชาสัมพันธ์ เพราะการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย ผ่านสื่อต่างๆ นั้นคือสิ่งที่ช่วยชักนำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจต่อบุคคลหรือหน่วยงานสถาบันนั้น เป็นผู้ส่งสารและผู้รับสาร และยังสอดคล้องกับ ยุทธพงษ์ โฝ่พวงพันธ์ (2551) ที่กล่าวว่า การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ ข้อมูลและภาพที่ใช้ มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และสะดวกต่อการใช้งานดูเหมาะสมกับ สื่อประชาสัมพันธ์นั้นๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้

นำไปกระจายความรู้ให้กับนักเรียนตามสถานที่เรียนต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความสำคัญของมรดกสำคัญ 1 ในของตีเมืองกำแพงเพชร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร ในสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบอื่นๆ ที่ยังไม่ได้มีในปัจจุบัน

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2. หากมีการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ควรให้สอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุมเพื่อให้เกิดเอกภาพในการสร้างการจำจดของผู้ชม

เอกสารอ้างอิง

- ดวงรัตน์ พะยอม. (2561, กันยายน 28). ผู้ดูแลแหล่งการเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม กำแพงเพชร สัมภาษณ์.
- ดำรง ภูรัตน์. (2549). การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: สาขาวิชาศิลปกรรม (ออกแบบประยุกต์ศิลป์) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- บิน รัชชชน. (2538). รวมสุดยอดพระเครื่องกำแพงเพชร มรดกประวัติศาสตร์ 700 ปี กำแพงเพชร. กำแพงเพชร: ศรีสวัสดิ์.
- พิเชฐ บุตรทจี. (2549). โครงการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ ศูนย์อนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล กองทัพเรือ. โครงการพิเศษศิลปศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ยุทธพงษ์ ใฝ่พวงพันธุ์. (2551). โครงการออกแบบโปสเตอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่. โครงการพิเศษศิลปศาสตรบัณฑิต สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

The 5th Kamphaeng Phet Rajabhat University
National Conference